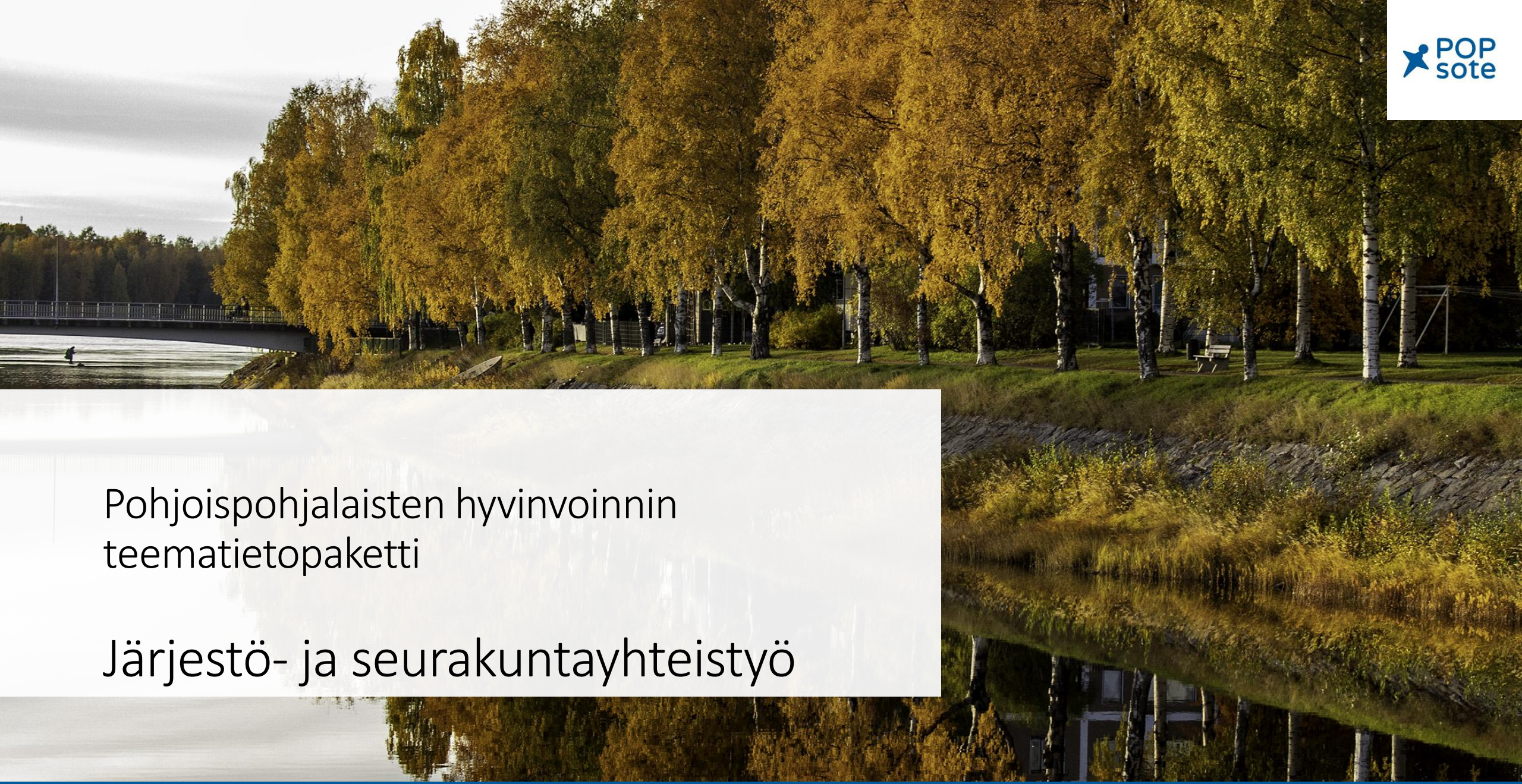

Pohjoispohjalaisten hyvinvoinnin teematietopaketti

Järjestö- ja seurakuntayhteistyö

Kolme järjestö- ja seurakuntayhteistyön kannalta tärkeintä tavoitetta lähivuosille

1. Järjestöjen ja seurakuntien toiminta kytketään systemaattisesti yhteistyössä järjestöjen ja seurakuntien kanssa Pohteen palveluketjuihin, yhteistyön toimintamalleihin sekä kuntien kanssa tehtävään yhdyspintatyöhön
2. Pohteen ammattilaiset ja digitaaliset palvelut ohjaavat asiakkaita ja potilaita järjestöjen ja seurakuntien toimintaan
3. Pohteen ja kuntien tekemä järjestö- ja seurakuntayhteistyö yhdenmukaistuu mm. järjestöyhdyshenkilöiden ja tilojen käytön osalta ja samanaikaisesti löytyy toimiva työnjako mm. järjestöavustusten ja asiakkaita kohtaavan työn yhteistyökumppaneiden osalta

Nostoja sote-palvelujen järjestämissuunnitelman tavoitteisiin liittyen

Kotona ja arkiympäristössä tapahtuvat tuki ja palvelut	
Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	• Perhekeskus • Perhekeskuksen kohtaamispaikat • Yhteisövaikuttavuusmalli • Nuorisovaltuusto
Ikäihmisten palvelut	• Ikäneuvola • Päivätoiminta • Kotikuntoutus • Vanhusneuvosto
Vammaisten palvelut	• Ensiarviotiimi • Vammaisneuvosto
Mielenterveys- ja päihde-asiakkaiden palvelut	• Perustason ensilinjan toimintamalli

Tarpeenmukaiset sote-keskukset	Hyvinvointialueen yhteiset palvelut
• Sote-keskusten järjestöyhteistyö • Asiakasohjaus • Ammattilaisten perehdytys järjestöjen ja seurakuntien toimintaan • Järjestöjen ja seurakuntien toiminta Pohteen digitaalisissa palveluissa	• Lasten ja nuorten geneerinen kuntoutuspolku • Kaatumisten ennaltaehkäisy • Enni ennaltaehkäisevä kuntoutus • Omakuntoutus

Yhteenveto järjestö- ja seurakuntayhteistyöstä

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Järjestö- ja yhdistystoiminta Pohjois-Pohjanmaalla

Laaja järjestökenttä osallisuuden, hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tukena:

- Pohjois-Pohjanmaalle rekisteröity eri alojen järjestöjä noin 6700, esim.
  - Sosiaali- ja terveysyhdistykset
  - Liikunta- ja urheiluseurat
  - Kylä- ja asukasyhdistykset
  - Kulttuuriyhdistykset
  - Nuorisoyhdistykset
- Lisäksi alueella toimii järjestöjä, jotka on rekisteröity johonkin toiseen maakuntaan

Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden järjestämisen kannalta keskeisimmät kumppanit:

Sosiaali- ja terveysjärjestöt

- 13 valtakunnallisen järjestön aluetoimistoa
- 13 alue- tai piirijärjestöä
- 600 paikallisyhdistystä
- Joista palveluntuottajia
  - 12 terveyspalveluissa
  - 40 sosiaalipalveluissa

Sopimuspalokunnat

- 17 Oulu-Koillismaan alueella
- 23 Jokilaaksojen alueella

Seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt Pohjois-Pohjanmaalla

- Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnat, Oulun hiippakunta:
  - Kalajoen rovastikunta: 12 seurakuntaa
  - Koillismaan rovastikunta 3 seurakuntaa
  - Limingan rovastikunta: 10 seurakuntaa
  - Oulun rovastikunta: 8 seurakuntaa
- Pohjois-Suomen ortodoksinen seurakunta (Oulu)
- Suomen Rauhanyhdistysten Keskusyhdistys ry:n (SRK) 82 rauhanyhdistystä
- Kymmenen helluntaiseurakuntaa (Haapavesi, Haukipudas, Ii, Muhos, Oulainen, Oulu, Raahe, Utajärvi, Vaala ja Ylivieska)
- Seitsemän vapaaseurakuntaa (Haapavesi, Kempele, Oulu, Nivala, Raahe ja Ylivieska)
- Muita uskonnollisia yhteisöjä, mm. Jehovan todistajat, Pohjois-Suomen Islamilainen Yhdyskunta

Mitä järjestöt ja seurakunnat tekevät asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi?

Kasvu, oppiminen, kasvuyhteisöt

- Koulutukset ja kurssit
- Opintopiirit ja –kerhot

Ihmissuhteet ja elämänmuutokset

- Avoimet kohtaamispaikat
- Ystävä- ja tukihenkilötoiminta
- Etsivä ja löytävä työ

Asuminen, elinympäristö ja turvallisuus

- Avoimet kohtaamispaikat
- Asumisohjaus
- Tuettu asuminen
- Pelastustoiminta
- Turvallisuuden edistäminen ja onnettomuuksien ehkäisy

Työ ja toiminta

- Kuntouttava työtoiminta
- Sosiaalinen kuntoutus
- Työkokeilut ja -harjoittelut
- Palkkatuettu työ
- Palkkatyö

Vapaa-aika ja kulttuuri

- Liikunta-, harraste- ja kulttuuriryhmät
- Virkistystoiminta
- Yleisötapahtumat
- Vapaaehtoistyön koordinointi ja tuki
- Vapaaehtoistehtävät

Toimiva arki

- Matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus
- Lastenhoitajien koulutus ja välitys
- Sopeutumisvalmennus
- Omaishoitajalomitus

Taloudellinen toimeentulo

- Matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus
- Ruoka-apu ja muu aineellinen apu

Osallisuus, vaikuttaminen ja yhteiskunta

- Matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus
- Avoimet kohtaamispaikat
- Vapaaehtoistyön koordinointi ja tuki
- Vapaaehtoistehtävät
- Asiantuntija-, tiedontuotanto- ja tiedotuspalvelut
- Verkosto- ja kumppanuustyö
- Kansalaistaitojen vahvistaminen
- Järjestöjen järjestöjen tuki

Fyysinen terveys, mielen hyvinvointi ja itsensä toteuttaminen

- Matalan kynnyksen neuvonta ja ohjaus
- Keskusteluapu ja -tuki
- Vertaistoiminta
- Kriisiauttaminen

Elintavat ja terveyskäyttäytyminen

- Elintapaohjaus ja -neuvonta
- Toimintakykyä tukevat ryhmät

Palvelut

- Sosiaalipalvelut
- Terveyspalvelut
- Pelastustoiminta

Meidän arkemme ja elämämme – järjestökyselyn tulokset

Tulkinta ja johtopäätökset:
Järjestökyselyn vastaajat arvioivat kohderyhmiensä voivan

- parhaiten turvallisuuden tunteen sekä elin- ja lähiympäristön suhteen

- huonoiten työn, seksuaalisen hyvinvoinnin ja taloudellisen toimeentulon suhteen

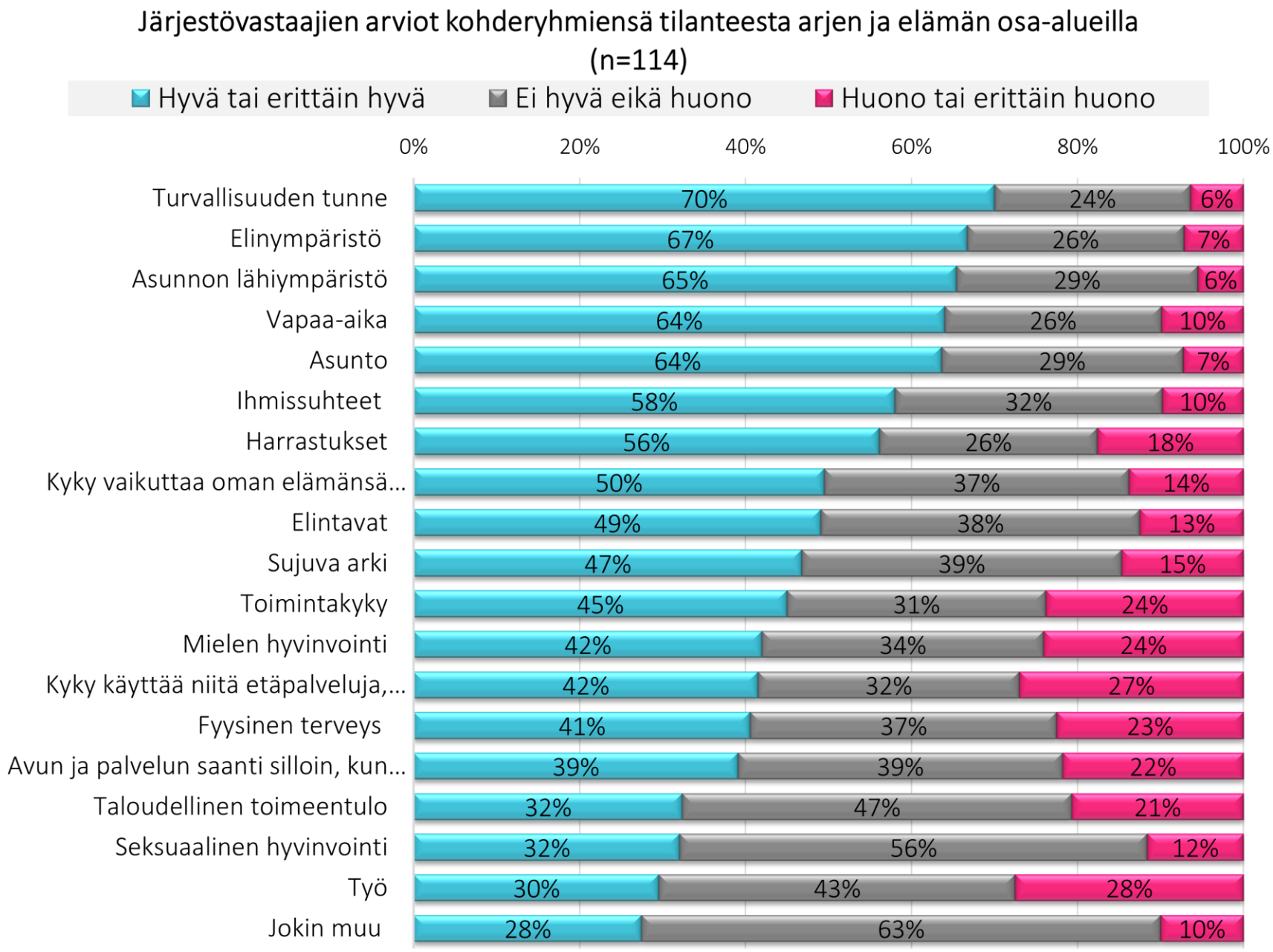

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Neloiskriisin vaikutukset järjestöjen ja seurakuntien toimintaan ja yhteistyöhön

Ilmastonmuutos

- 61% sote-järjestöistä ajatteli 2016, että ilmastonmuutoksella ei ole lainkaan tai on vain vähäistä vaikutusta järjestön toimintaan. 2020 jo 68%:lla sote-järjestöistä oli toimia ilmastonmuutoksen torjuntaan (SOSTE)
- Järjestöt voivat ilmastomuutokseen liittyen mm. tehdä näkyväksi haavoittuvien ihmisryhmien riskejä tai varautumisen haasteita ja mahdollistaa heidän osallistumistaan ilmastokeskusteluun, selvittää kohderyhmän ja jäsenten suhdetta ilmastonmuutokseen ja kannustaa heitä ilmastoimiin sekä vähentää oman toiminnan päästöjä. (SOSTE)

Korona

- Korona-aika on vaikuttanut paikallisten sote-järjestöjen toimintaan: 75 %:lla toiminta on supistunut, 66% on keskeyttänyt toimintamuotoja ja 14% on jättänyt tauolle koko toiminnan. 38% on aloittanut uusia toimintamuotoja. 48% uskoo koronan vuoksi tehtyjen muutosten jäävän pysyviksi. Toimintaan osallistuvien määrä on vähentynyt 60%:ssa ja vapaaehtoisten 45%:ssa yhdistyksistä. (SOSTE)
- Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuvien osuus on Pohjois-Pohjanmaalla vähentynyt vuodesta 2018 vuoteen 2020. Eniten on vähentynyt 75v. Täyttäneiden miesten sekä työikäisten ja 65v. Täyttäneiden naisten osallistuminen. (SOTKANET)
- Korona-aika on aiheuttanut toimintakykyvajetta sekä hoito- ja hoivavelkaa ja heikentänyt pienituloisten ja heikoimmassa asemassa olevien tilannetta, mikä on lisännyt järjestötoiminnan tarvetta. (SOSTE)

Arvioituja vaikutuksia

Ukrainan sota

- Järjestöt tarjosivat heti sodan alusta alkaen keskusteluapua ja tukea sodan aiheuttaman ahdistuksen käsittelyyn. Järjestöjen kautta kanavoitiin myös nopeasti taloudellista tukea sodan uhrien auttamiseksi. (SOSTE)
- Monet järjestöt ja seurakunnat tarjoavat vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia Ukrainan sodan uhrien auttamiseksi.

Energiakriisi

- Kustannustason nousu uhkaa työvoimavaltaisten järjestöjen ja seurakuntien toimintaa. Erityisesti avustusten varassa toimivat järjestöt ovat ahtaalla, jos avustustasoa ei nosteta kustannuksia vastaavasti. (SOSTE)
- Koronasta aiheutunut tulojen supistuminen ja energiakriisistä aiheutunut kulujen kasvu ovat vaikeuttaneet tiloja omistavien yhdistysten tilannetta. Esim. seurantaloja ylläpitäville on jaettu tähän liittyvää avustusta (OKM)
- Kunnissa sähkönsäästö vaikuttaa mm. liikuntatilojen käyttöön. (Kuntaliitto) Myös paineita tilavuokrien perimiseen ja nostamiseen voi jatkossa olla.

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjois-Pohjanmaan lapset, nuoret ja lapsiperheet

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Järjestöjen tuottamaa kokemustietoa lasten, nuorten ja lapsiperheiden tilanteesta

Vanhempien huolet ja tuen tarpeet liittyvät mm. vanhemmuuteen, yksinäisyyteen, arjen hallintaan, uupumukseen, oman ja vanhempien yhteisen ajan puutteeseen, erityistä tukea tarvitsevien lasten tuomiin haasteisiin ja voimavarojen vähäisyyteen, taloudelliseen tilanteeseen, toiminnan saavutettavuuteen, tukiverkostojen puuttumiseen, tuen saannin vaikeuksiin sekä palvelujärjestelmän ongelmiin.

Myös perhe- ja lähisuhdeväkivalta, eron jälkeinen vaino, traumatisoituminen, mielenterveys- ja päihdeongelmat, pitkäkestoinen stressi, huoltajuuskiistat, kognitiiviset haasteet, kehitysvammaisuus, nepsy-oireet, lastensuojelulliset haasteet sekä vauvan unihäiriöt kuormittavat osaa perheistä.

Lapsilla ja nuorilla huolet ja tarpeet liittyvät mm. puutteisiin vertaiskontakteissa ja sosiaalisissa taidoissa, negatiiviseen palautteeseen omasta käytöksestä, yksinäisyyteen, kiusaamiseen, kuulluksi tulemisen ja arjen tuen tarpeisiin, haasteeseen löytää sopivaa harrastusta, turvattomuuteen, levottomuuteen, huoliin vanhempien jaksamisesta, huonoon nukkumiseen, liikkumattomuuteen, toimeentuloon ja velkaantumiseen, turvallisten aikuisten ja tilojen vähäisyyteen, seksuaalisen identiteetin jäsentymättömyyteen, ahdistuneisuuteen, masennukseen sekä omaan ja läheisten päihteiden käyttöön tai muihin riippuvuuksiin.

Järjestötoiminnan hyöty lapsille, nuorille ja lapsiperheille järjestöjen keräämän seuranta- ja arviointitiedon pohjalta

Järjestötoiminta on tarjonnut toimintaan osallistuville muun muassa

- virkistystä ja vaihtelua
- rytmiä ja säännöllisyyttä arkeen
- sosiaalisten verkostojen laajentumista, yhteisöllisyyttä ja sosiaalisissa tilanteissa pärjäämistä
- helpotusta yksinäisyyteen
- vertaistukea
- hengähdystaukoa, voimavaroja ja vahvistusta arjessa jaksamiseen
- myönteistä muutosta mielialaan sekä iloa ja hyvää mieltä
- osallisuuden tunnetta ja vaikuttamismahdollisuuksia
- hyväksytyksi tulemisen kokemuksia sekä kannustusta ja rohkaisua
- itseluottamusta ja -tuntemusta
- helpotusta ahdistukseen ja sosiaalisten tilanteiden pelkoon
- kokemusta avun ja tuen antamisesta ja saamisesta
- mieluisaa tekemistä tai uuden harrastuksen
- vuorovaikutustaitojen parantumista
- kokonaisvaltaista hyvinvointia
- tietoa ja taitoja
- opintoja ja työelämävalmiuksia
- tulevaisuuteen suuntautumisen vahvistumista

Pohjois-Pohjanmaan työikäiset

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Kuntalais- ja järjestö-vastaajien kokemusten vertailu: Tilanne arjen ja elämän osa-alueella hyvä tai erittäin hyvä

Tulkinta ja johtopäätökset:

- Järjestötoimintaan osallistuvilla pitkäaikais-sairailla, vammaisilla, potilailla, kuntoutujilla ja liikuntarajoitteisilla heikoin tilanne

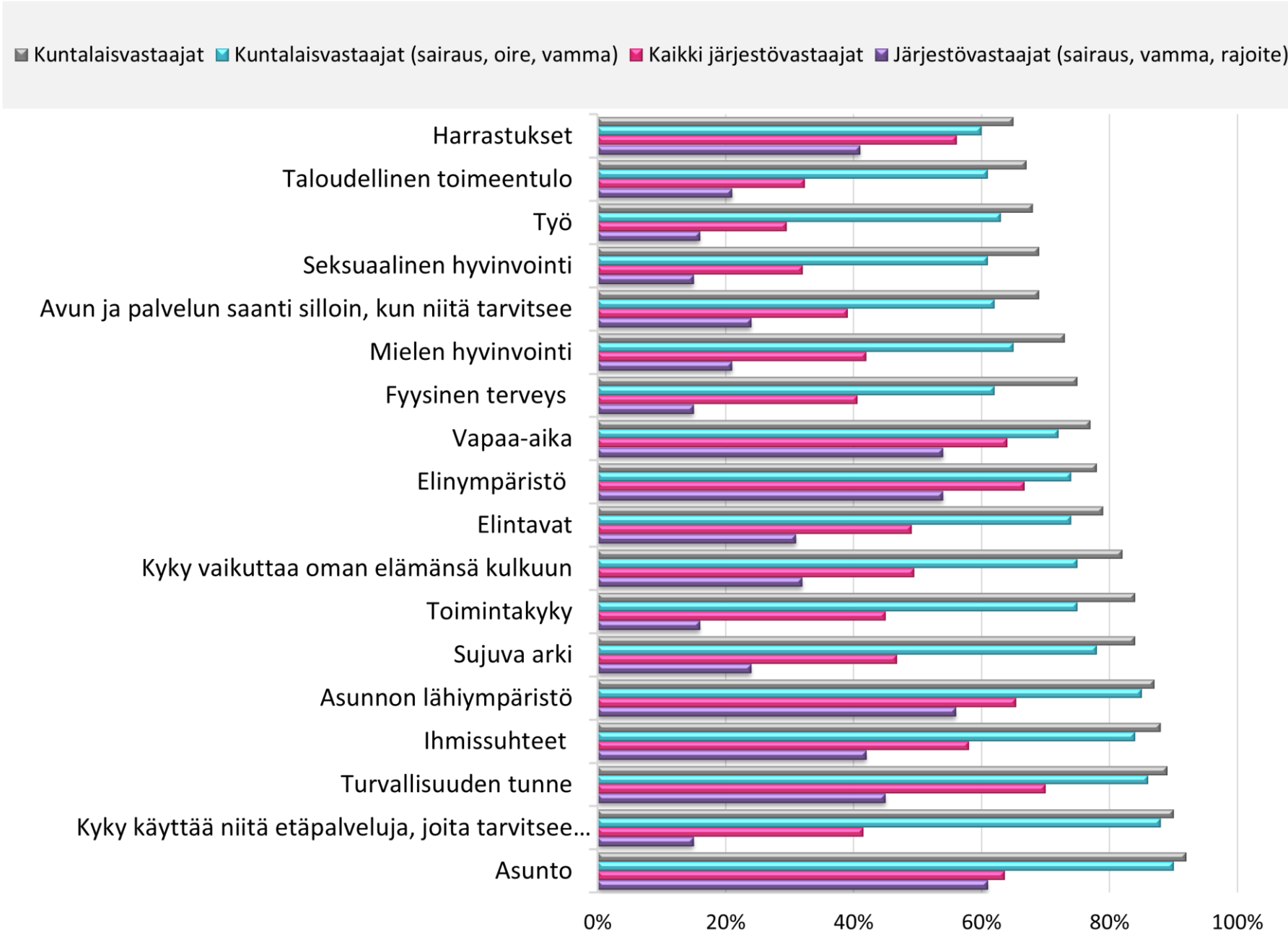

Järjestöjen tuottamaa kokemustietoa mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaiden tilanteesta

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaiden hyvinvointia heikentävät muun muassa

- yksinäisyys ja eristyneisyyden tunne
- arjen hallinnan ja jaksamisen haasteet
- sosiaalinen (stigma)
- kuormittavat elämäntilanteet ja erilaisten kuormittavien elämäntapahtumien aiheuttama stressi
- erilaiset mielialahäiriöt
- psyykkisen sairastumisen aiheuttamat vaikutukset sairastuneeseen ja koko perheen hyvinvointiin
- ahdistuneisuus
- itsetuhoisuus
- käyttäytymisen ongelmat
- Sairauden aiheuttama häpeä ja puutteet toimintakyvyssä aiheuttavat syrjäytymistä ja sosiaalisen toiminnan haasteita.
- Köyhyys/huono taloudellinen tilanne ja taloudellinen eriarvoisuus: Heikko taloudellinen tilanne rajoittaa myös hyvinvointia tukevien palveluiden saamista.
- arjen sujuvuus ml elämäntavat ja elämänlaatu
- asumiseen ja toimintaympäristössä viihtymiseen liittyvät ongelmat
- liikkumisen kalleus tai psyykkiset esteet liikkumisen osalta
- somaattisten sairauksien yleisyys sekä erilaiset terveisiin elämäntapoihin liittyvät esteet
- alkoholiin ja päihteisiin liittyvät ongelmat usein hieman piilossa ja tulevat esille satunnaisesti, mm. koska järjestön toimintaan osallistuvilta edellytetään päihteettömyyttä
- Vangeilla on erittäin runsasta somaattista sairastavuutta, neurologisia- ja neuropsykiatrisia ongelmia sekä päihde- ja mielenterveyshäiriöitä. Neurologisia haasteita ei ole välttämättä tunnistettu tai diagnosoitu aikaisemmin. Muun muassa ADHD – tutkimuksiin pääsy on vaikeaa vankeusaikana, samoin mielenterveyspalveluiden saaminen on haasteellista.
- Vankiloiden olosuhteissa näyttäytyy monipuolisesti mielenterveyden riskitekijöihin liittyviä asioita kuten yksinäisyys, turvattomuus, köyhyys, sosiaalisten kontaktien puute ja syrjäytyminen.
- Vangeilta tulleen palautteen mukaan ruoka ei ole etenkään kuntosalilla käyville riittävää vaan ruokaa joudutaan hankkimaan lisää omalla kustannuksella kanttiinista.
- Vankilasta vapautuvien palvelujen saannissa on tällä hetkellä huomattavia ongelmia.

Järjestötoiminnan hyöty mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaille järjestöjen keräämän seuranta- ja arviointitiedon pohjalta

Järjestötoiminta on tarjonnut toimintaan osallistuville mm. seuraavia asioita:

- Suurin osa kokee ihmissuhteiden ja sosiaalisten taitojen vahvistuneen, keskinäisen kanssakäymisen lisääntyneen ja yksinäisyyden vähentyneen. Aktiivisuus ja omat voimavarat ovat lisääntyneet, rohkeus itseilmaisuun ja sosiaalinen rohkeus ovat vahvistuneet. Mieliala on parantunut ja ahdistuneisuuden oireet lieventyneet.
- Vertaisryhmiin osallistuneet ovat kokeneet hyvinvoinnin kohentuneen ja jaksamisen vahvistuneen. Toisia ihmisiä kunnioittava ja huomioonottava asenne ja turvallisuuden tunteen lisääntyminen näkyy yhteenkuuluvaisuuden ja osallisuuden kokemuksina ja yhteisöllisyyden lisääntymisenä.
- Yksilö- ja ryhmämuotoisen toiminnan ja kohtaamisten osallistujat ovat arvioineet mielialansa vakautuneen ja olon helpottuneen. Toiveikkuus tulevaisuuden suhteen on vahvistunut ja arjessa selviytyminen on helpottunut.
- Osallistujat kokevat saaneensa tietoa, joka on tukenut arjenhallintaa, arjessa jaksamista ja elämäntapojen muuttamista sekä vahvistanut arjen toimivaa rytmiä. Perheissä hyvinvoinnin vahvistumista on tapahtunut muun muassa parisuhdeasioissa, jaksamisessa ja omassa toimijuudessa.
- Suurin osa kokee mielensä virkistyneen ja saaneensa voimia arkeen yhdistysten toimintoihin osallistumisen avulla. Tieto mielenterveysasioista on vähentänyt myös ennakkoluuloja.
- Vapaaehtoiset ovat sitoutuneita ja kokevat tekevänsä tarpeellista ja arvostettua työtä, joka antaa elämänsisältöä.
- Yhteistyökumppanit arvostavat yhdistysten toimintaa ja ohjaavat ihmisiä mukaan toimintaan.

Työikäisten osallistuminen järjestötoimintaan

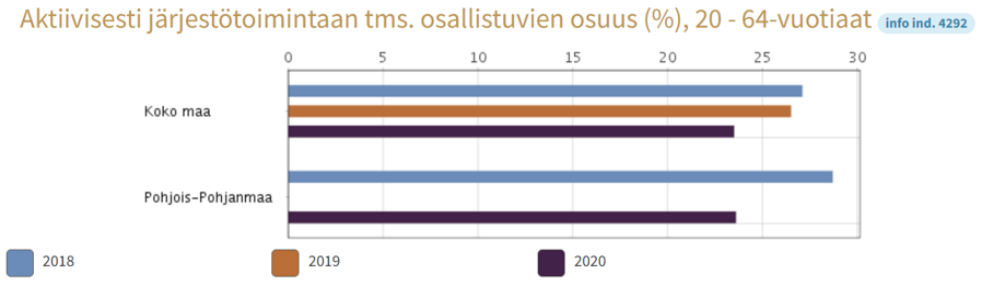

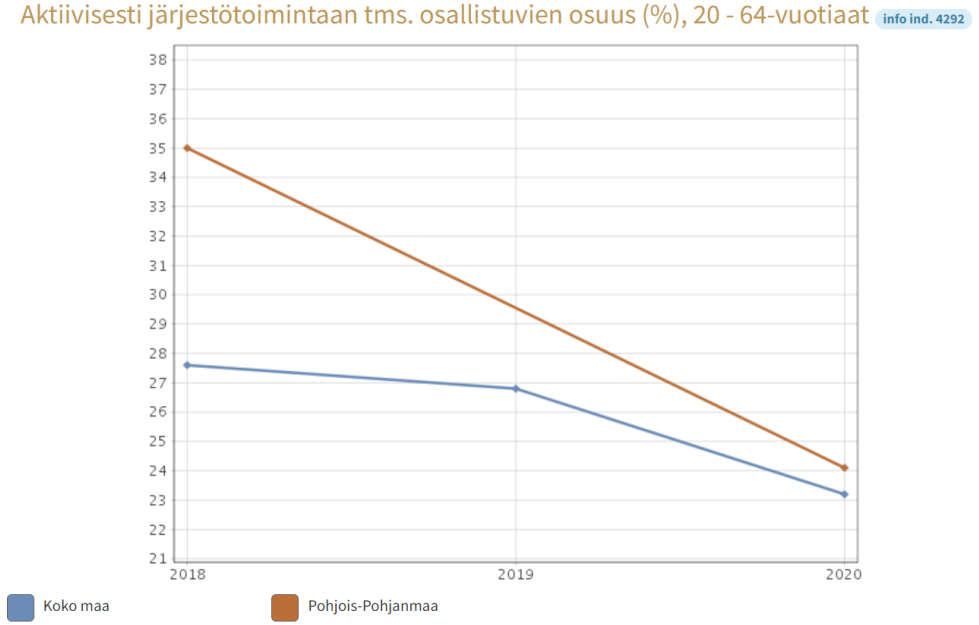

Tulkinta ja johtopäätökset:

Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuvien osuus työikäisessä väestössä on vähentynyt Pohjois-Pohjanmaalla ja valtakunnallisesti:

- 2018 Pohjois-Pohjanmaan työikäisestä väestöstä osallistui aktiivisesti järjestötoimintaan 28,7% (koko maa 27,1%), 2020 vastaava luku oli enää 23,6% (koko maa 23,5%)
- Erityisen suuri muutos on tapahtunut työikäisissä naisissa, joista 2018 jopa 35% (koko maa 27,6%) osallistui aktiivisesti järjestötoimintaan ja 2020 enää 24,1% (koko maa 23,2%)

Pohjois-Pohjanmaan ikäihmiset

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Kuntalais- ja järjestövastaajien kokemusten vertailu: Tilanne arjen ja elämän osa-alueella hyvä tai erittäin hyvä

Tulkinta ja johtopäätökset:

- Järjestötoimintaan osallistuvilla ikääntyneillä ja vanhuksilla heikoin tilanne

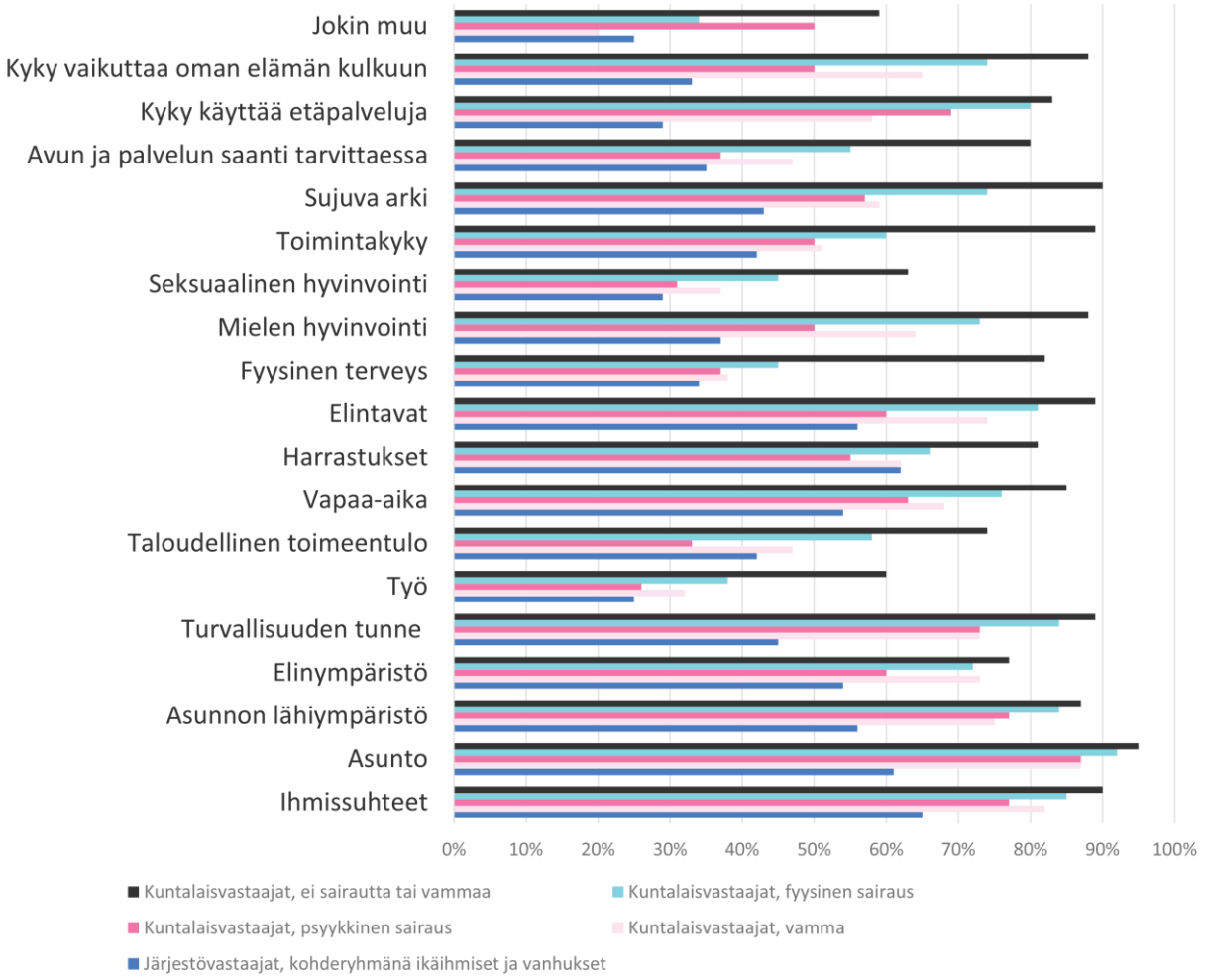

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Järjestöjen tuottamaa kokemustietoa ikääntyneiden tilanteesta

Ikääntyneiden hyvinvointia heikentävät mm.

- Lisääntynyt yksinäisyys ja turvattomuus: Koronapandemia on saanut osan ikääntyneistä jäämään kotiin. Myös puutteet digitaidoissa ja -laitteissa vaikuttavat muista eristävästi.
- Koronapandemia on muuttanut ikääntyneiden elämänrytmiä ja vähentänyt liikuntaa.
- Haasteet terveydentilassa ja toimintakyvyssä: Heikentynyt toimintakyky estää osallisuutta.
- Digitaitojen puute syrjäyttää myös palveluista ja toiminnoista.
- Hintojen nousu on kiihdyttänyt köyhtymistä. Heikko taloudellinen tilanne supistaa mahdollisuuksia osallistua. Myös sairauden hoitaminen kuormittaa taloudellista tilannetta.
- Valinnanvapauden puute asumisen suhteen
- Riittävän tuen ja palvelujen puute, hajanaisuus tai heikko laatu
- Lääkäriin pääsyn vaikeutuminen
- Huonot liikenneyhteydet
- Omaishoitajien väsyminen
- Yhdistysten vapaaehtoisten puute ja uupuminen

Ikääntyneiden hyvinvointia vahvistavat mm.

- Rohkeus tuoda ääntään kuuluville ja toimiminen erilaisissa verkostoissa
- Pitkä elämänkokemus ja osaaminen
- Koulutukselliset mahdollisuudet
- Aktiivinen ja toimiva läheis- ja omaisverkosto
- Hyvinvointilähete, jota kehitetään yhdessä ikäihmisten asukasraadin kanssa
- Halu huolehtia omasta ja muiden hyvinvoinnista ja terveydestä
- Vertaistuki ja yhteiset tapaamiset
- Psykososiaalisten toimintojen monimuotoisuus

Järjestötoiminnan hyöty ikääntyneille järjestöjen keräämän seuranta- ja arviointitiedon pohjalta

Järjestötoiminta on tarjonnut toimintaan osallistuville muun muassa

- tietoa ja tukea sairauden eri vaiheissa ja arjen haasteissa
- opastusta ja neuvontaa
- vertaistuen kautta tunnetta siitä, ettei ole yksin
- digiosaamisen vahvistumista
- omatoimista asiointia
- yksinäisyyden lievittymistä ja uusia ystävyyssuhteita
- osallisuuden vahvistumista
- iloa
- tunnetta siitä, että on tarpeellinen ja hyödyllinen
- rytmiä arkeen
- mielekästä sisältöä päiviin
- uusia tietoja ja taitoja
- helpotusta taloudelliseen köyhyyteen
- etänä osallistumisen mahdollisuuden, jos on vaikea lähteä kotoa
- voimavarojen vahvistumista
- uskallusta laajentaa elinpiiriään ja tunnetta yhteisöön kuulumisesta
- sosiaalista kanssakäymistä ja verkostoitumista
- uusia työmahdollisuuksia

Ikääntyneiden osallistuminen järjestötoimintaan

Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus (%), 65 vuotta täyttäneet info ind. 4293

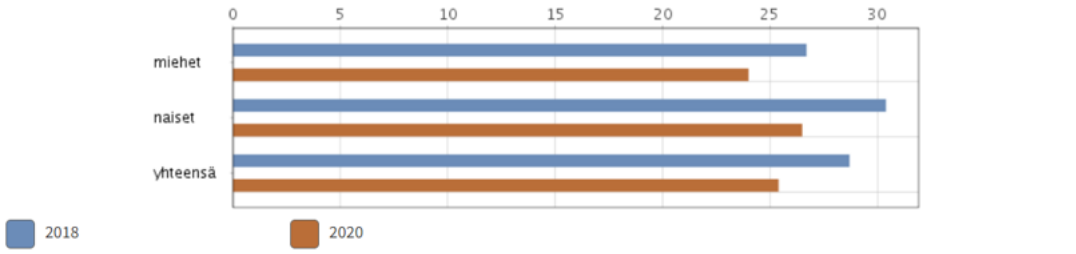

Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet info ind. 4294

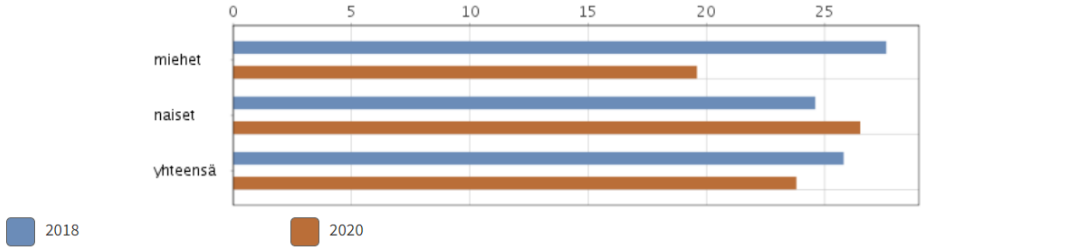

Tulkinta ja johtopäätökset:

Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuvien ikääntyneiden osuus on vähentynyt Pohjois-Pohjanmaalla ja valtakunnallisesti:

- 2018 Pohjois-Pohjanmaan yli 65-vuotiaista osallistui aktiivisesti järjestötoimintaan 28,7% (koko maa 29,3%), 2020 vastaava luku oli enää 25,4% (koko maa 27,4%)
- 2018 Pohjois-Pohjanmaan yli 75-vuotiaista osallistui aktiivisesti järjestötoimintaan 25,8% (koko maa 26,2%), 2020 vastaava luku oli enää 23,8% (koko maa 23,9%)
- Erityisen suuri negatiivinen muutos on tapahtunut yli 75-v. miehissä, joista 2018 jopa 27,6% (koko maa 25%) osallistui aktiivisesti ja 2020 enää 19,6% (koko maa 23,5%) sekä yli 65-v. naisissa, joista 2018 jopa 30,4% (koko maa 31,0%) osallistui aktiivisesti ja 2020 enää 26,5% (koko maa 28,9%)
- Pohjois-Pohjanmaalla yli 75v. naiset ovat lisänneet osallistumistaan järjestötoimintaan 24,6%:sta (2018) 26,5%:iin (2020), vaikka valtakunnallisesti osallistuminen on vähentynyt (27%:sta 24,1%:iin)

Pohjois-Pohjanmaan kuntien asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, joihin liittyy järjestöjen ja seurakuntien kanssa tehtävä yhteistyö

Kuntien hyvinvointisuunnitelmat tai vastaavat kaudella 2021-2024

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Hyvinvointitavoitteet kaudella 2021-2024: Järjestö- ja seurakuntayhteistyö (kaikkia ikäryhmiä koskevat)

Oulu
- Hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
  - toimintaedellytysten tukemisen avulla
  - yhteistyömuotojen avulla

Lakeus
- Hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
  - yhteistyöfoorumien avulla
  - toimintaedellytysten tukemisen avulla

Rannikko
- Hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
  - toimintaedellytysten tukemisen avulla
  - kokemustiedon avulla

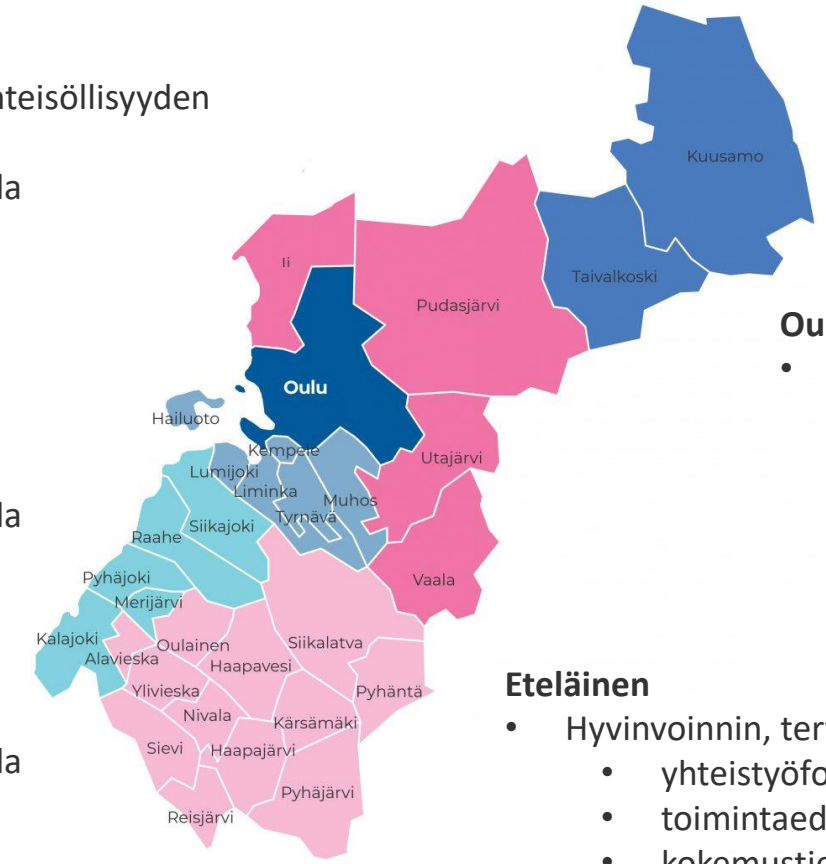

Koillismaa
- Hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
  - toimintaedellytysten tukemisen avulla
  - yhteistyömuotojen avulla

Oulunkaari
- Hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
  - yhteistyöfoorumien avulla
  - toimintaedellytysten tukemisen avulla
  - kokemustiedon avulla
  - yhteistyömuotojen avulla

Eteläinen
- Hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen
  - yhteistyöfoorumien avulla
  - toimintaedellytysten tukemisen avulla
  - kokemustiedon avulla
  - yhteistyömuotojen avulla
- Kuntaimagon paraneminen

Hyvinvointitavoitteet kaudella 2021-2024: Järjestö- ja seurakuntayhteistyö (lapset ja lapsiperheet)

Oulu
- -

Lakeus
- -

Rannikko
- Vanhemmuuden tukeminen palvelujen ja toimintojen avulla

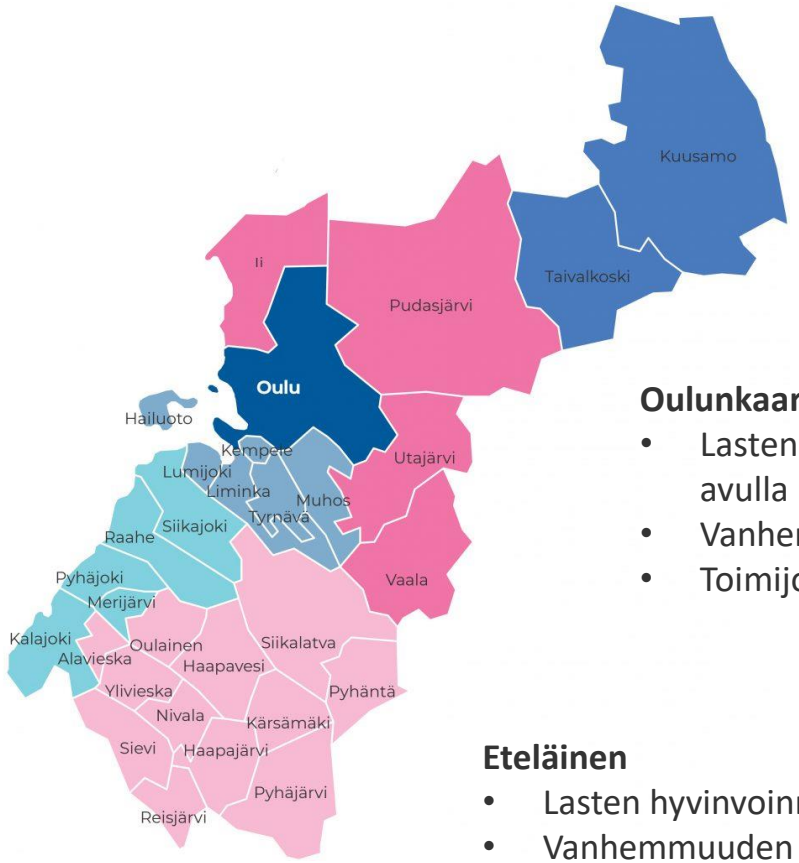

Koillismaa
- Lasten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään tekemisen avulla
- Vanhemmuuden tukeminen palvelujen ja toimintojen avulla
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Oulunkaari
- Lasten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään tekemisen avulla
- Vanhemmuuden tukeminen palvelujen ja toimintojen avulla
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Eteläinen
- Lasten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään tekemisen avulla
- Vanhemmuuden tukeminen palvelujen ja toimintojen avulla
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Hyvinvointitavoitteet kaudella 2021-2024: Järjestö- ja seurakuntayhteistyö (nuoret)

Oulu
- -

Lakeus
- Nuorten hyvinvoinnin tukeminen sekä kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja syrjäytymisen ehkäisy
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Rannikko
- Nuorten hyvinvoinnin tukeminen sekä kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja syrjäytymisen ehkäisy

Koillismaa
- Nuorten hyvinvoinnin tukeminen sekä kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja syrjäytymisen ehkäisy
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Oulunkaari
- Nuorten hyvinvoinnin tukeminen sekä kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja syrjäytymisen ehkäisy
- Elintapojen myönteinen kehittyminen
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Eteläinen
- Nuorten hyvinvoinnin tukeminen sekä kiusaamisen, seksuaalisen häirinnän ja syrjäytymisen ehkäisy
- Elintapojen myönteinen kehittyminen
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Hyvinvointitavoitteet kaudella 2021-2024: Järjestö- ja seurakuntayhteistyö (työikäiset)

Oulu
- -

Lakeus
- -

Rannikko
- Työllisyyden edistäminen palvelujen ja työllistämisen tukien avulla

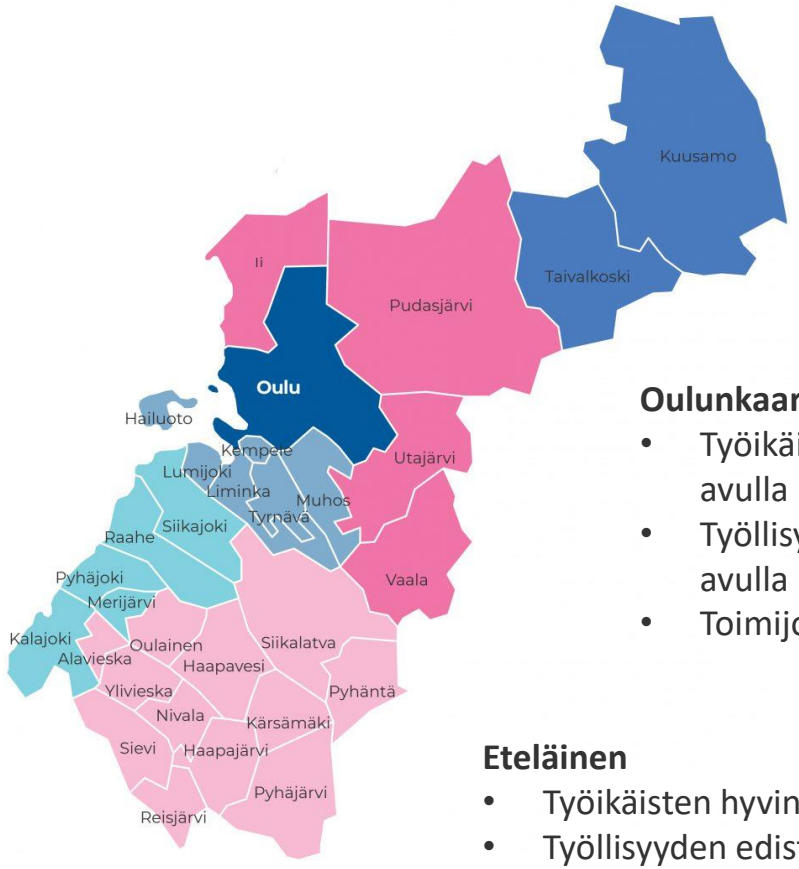

Koillismaa
- Työikäisten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään toiminnan avulla
- Työllisyyden edistäminen palvelujen ja työllistämisen tukien avulla

Oulunkaari
- Työikäisten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään toiminnan avulla
- Työllisyyden edistäminen palvelujen ja työllistämisen tukien avulla
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Eteläinen
- Työikäisten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään toiminnan avulla
- Työllisyyden edistäminen palvelujen ja työllistämisen tukien avulla
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Hyvinvointitavoitteet kaudella 2021-2024: Järjestö- ja seurakuntayhteistyö (ikäihmiset)

Oulu
- -

Lakeus
- Ikäihmisten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään tekemisen ja ehkäisevän työn avulla
- Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen

Rannikko
- Ikäihmisten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään tekemisen ja ehkäisevän työn avulla
- Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen

Koillismaa
- Ikäihmisten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään tekemisen ja ehkäisevän työn avulla
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Oulunkaari
- Ikäihmisten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään tekemisen ja ehkäisevän työn avulla
- Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Eteläinen
- Ikäihmisten hyvinvoinnin tukeminen mielekkään tekemisen ja ehkäisevän työn avulla
- Ikäihmisten kotona asumisen tukeminen
- Toimijoiden yhteistyön tukeminen

Millaisia hyvinvointitavoitteita Pohjois-Pohjanmaan kunnilla on teemasta järjestö- ja seurakuntayhteistyö?

- Järjestöt ja seurakunnat on huomioitu yhteistyökumppaneina
  - Lasten, nuorten, työikäisten ja ikäihmisten hyvinvoinnin edistämisessä
  - Lasten vanhemmuuden tukemisessa
  - Nuorten elintapojen edistämisessä
  - Työikäisten työllisyyden edistämisessä
  - Ikäihmisten kotona asumisen tukemisessa
- Toimijoiden yhteistyön tukemista toteutetaan
  - Yhteistyöfoorumien avulla
  - Toimintaedellytysten tukemisen avulla
  - Kokemustiedon hyödyntämisen avulla
  - Yhteisten toimintamuotojen avulla

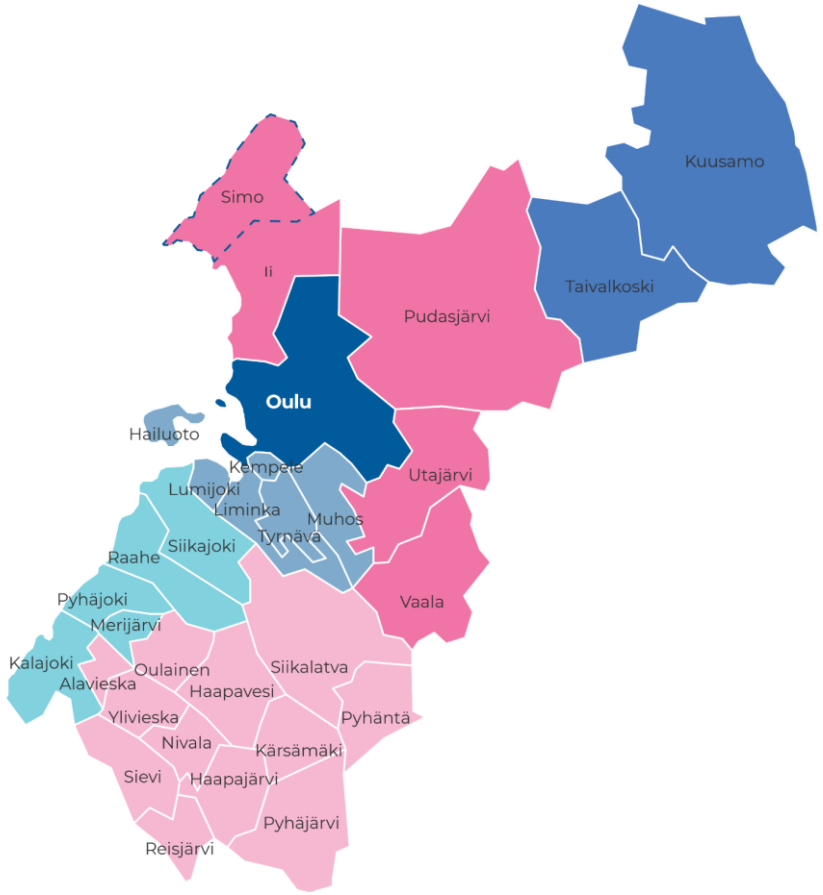

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Järjestöyhteistyön tilannekuva kunnissa

- 25 kunnassa (96% vastaajista, koko maassa 71%) on nimetty henkilö, jonka työnkuvaan sisältyy kokonaisvaltainen järjestöyhteistyön koordinointi
- Kunnat myönsivät järjestöille ja yhdistyksille avustuksia keskimäärin 70,6€/asukas (koko maassa 84€/asukas)
- 24 kuntaa (92% vastaajista, koko maassa 75%) käyttää toimitilatuen muotona tilojen tarjoamista yhdistyksille pysyvään käyttöön ja 25 (96% vastaajista, koko maassa 88%) tilapäiskäyttöön.
- 17 kuntaa (65% vastaajista, koko maassa 71%) antaa tiloista vuokra-alennuksia yhdistyksille.

Pohjois-Pohjanmaan kunnat myönsivät järjestöavustuksia vuonna 2021 yhteensä 4 956 282,3€ ja kuntayhtymät 85 750€

Järjestöavustusselvitys, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen yhdyspintalautakunta 21.4.2022: Linkki

Toiveita hyvinvointitiedon kehittämiselle (esim. hyvinvointialueen tietoaltaan kehittämiselle): Järjestö- ja seurakuntayhteistyö

Neljän vuoden välein tehtävä hyvinvointikertomus aluevaltuustolle: Mitkä mittarit kuvaisivat hyvin pitkäaikaista muutosta?	**Vuosittainen hyvinvointiraportti aluevaltuustolle: Mitkä mittarit kuvaisivat hyvin vuosittaista muutosta?**

• Järjestöjen kohderyhmien hyvinvointi ja tuen tarpeet (Meidän arkemme ja elämämme –kysely)
• Aktiivisesti järjestötoimintaan tms. osallistuvien osuus (Sotkanet)
• Järjestöyhdyshenkilöiden lukumäärä
  • Sosiaali- ja terveyspalveluissa
  • Pelastuspalveluissa
  • Kunnissa (Teaviisari)
• Järjestöavustukset €/asukas
  • Hyvinvointialueella
  • Kunnissa (Teaviisari)
• Maksuttomia tiloja tarjolla (kyllä/ei)
  • Sote-toimipaikoissa
  • Kunnissa (Teaviisari)
	• Järjestöyhteistyön organisointiin liittyvät tiedot
	  • Järjestettävien yhteistyötapaamisten määrä
	  • Järjestöverkostoihin kuuluvien toimijoiden määrä
	• Järjestöavustuksiin liittyvät seuranta- ja arviointitiedot
	  • Järjestöavustushakemusten ja avustettujen toimintojen määrä
	  • Haettujen ja jaettujen järjestöavustusten määrä
	  • Avustusta hakevien ja saavien toimijoiden määrä
	  • Avustetuilla toiminnoilla tavoitettujen asukkaiden määrä
	  • Toiminnoissa hyötyä kokeneiden osuus
	  • Avustetun toiminnan (laadulliset) tulokset
	• Järjestöjen tilojen käyttöön liittyvät seurantatiedot (kun sähköinen ajanvarauskalenteri käytössä)
	• Kokemustoimintaan liittyvät seurantatiedot
	  • Kokemustoimintatilausten ja tehtyjen sopimusten määrä

Teematietopaketin valmistelijat

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Teematietopaketin valmisteluun osallistuneet

- Helena Liimatainen, Tulevaisuuden sote-keskus –hanke, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri
- Meidän arkemme ja elämämme –järjestökyselyn valmisteluun osallistuneet järjestöedustajat:
  - Anne Isokoski, Yhteisestä Ovesta ry
  - Piia Korkiakoski, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry
  - Anni Mannelin, Oulun Invalidien yhdistys ry
  - Riitta Palovuori, Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry
  - Sanna Saarimaa, Invalidiliitto ry
- Järjestöjen kokemustiedon keräämiseen osallistuneet järjestöverkostot:
  - Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palveluiden järjestöverkosto, koollekutsujat Eevaleena Isoviita, , Mannerheimin Lastensuojeluliiton Pohjois-Pohjanmaan piiri ry ja Katja Suni, ADHD-liitto ry
  - Mielenterveys- ja päihdepalveluiden järjestöverkosto, koollekutsujat Anna-Liisa Lämsä, Mielenvireys ry/Mielenterveyden keskusliitto ry ja Kati Paasovaara, Kriminaalihuollon tukisäätiö
  - Ikääntyneiden palveluiden järjestöverkosto, koollekutsujat Paula Ylikulju, Oulun Seudun Muistiyhdistys ry ja Risto Örling, Pohjois-Pohjanmaan EETU (eläkeläisjärjestöt)
- Kuntien hyvinvointikertomusten ja –suunnitelmien analyysiin osallistuneet järjestöedustajat:
  - Terhi Niemelä, Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry
  - Eeva Vaskilampi, Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry

Lisätietoja:

Projektisuunnittelija,
järjestöyhteistyö

Helena Liimatainen

helena.liimatainen@popsote.fi

050 520 1081

Tulevaisuuden sote-keskus –hanke

Pohjois-Pohjanmaan
sairaanhoitopiiri